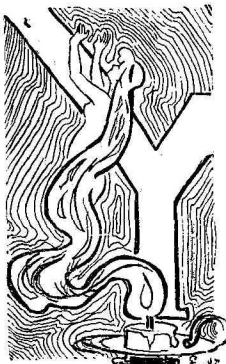

★ ΝΕΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ★

ΤΟ ΤΟΥΦΕΚΙ

ΨΗΛΑ εἰς τὸν γηραιόν, τὸν μελαψὸν τοῖχον, εἰς τὸ μέσον, ἀναπαύεται μοναδικὸν στόλισμα τοῦ οἰκίσκου, ἓνα τουφέκι. Ἀντὶ δάφνης, ἡ ὁποία δὲν ὑπάρχει εἰς τὸ χωρίον, ἡ ἀράχνη ἀποπειράται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ ὑφάνῃ ἱστόν, τοῦ ὁποίου τὸ ἱερό-σουλὸν ἔργον ἀνακόπτει ἐν σόρωθρον.

Τὸ τουφέκι αὐτὸ ἔχει τὴν ἱστορίαν του· ἱστορίαν γεμάτην ἀπὸ αἵμα, ἀπὸ βροντῆς, ἀπὸ δάφνης. Ὁ Γέρω Ζήρας τὸ εἶχε ἀχώριστη συντροφιά ἐπὶ δόλοκληρα χρόνια. Ἀφ' οἷον ἐξεδιπλώθη καὶ ἐκνύατισεν εἰς τὴν Ἀγίαν Λαύραν ἡ σημαία τῆς ἐπαναστάσεως, δὲν ἔπαισε νὰ ὀμιλῇ τὴν φλογερὰν γλῶσσαν τοῦ θανάτου. Εἰς τὰς χεῖράς του ἐθριάμβευε· διότι ὁ γέρω-Ζήρας ἦτο ἀτρόμητος πολεμιστὴς καὶ ἐμπειρότατος. Τώρα, τὸ τουφέκι, ὑπερήφανον ἀκόμη διότι τὸ ἐθώπευσεν ἡ πνοὴ τῆς ἐλευθερίας, ἀλλὰ καὶ περίλυπον ὥσάν νὰ οἰκτιρῇ τὰ σημερινὰ χρόνια, στέκει κρεμασμένον ἐπάνω εἰς τὸν τοῖχον, εἰς τὴν αὐτὴν πάντοτε θέσιν, σκοτισμένον· τὸ καρφὶ ποῦ τὸ κρατᾷ ἔχει σκουρίδση πλεῖνὰ κἀνείς δὲν τολμᾷ νὰ τὸ ἐγγίσῃ, μήπως τὸ βεβηλώσῃ. Μένει ἐκεῖ ἄδικτον, ὥς μία ἱερὰ ἐνθύμησις μᾶς μπαρουτοκαμένης ἐποχῆς, ὥς ἐν κενεοτάφιον μᾶς ιτανομαχίος, μία προσωποποιήσις τοῦ ἥρωος ποῦ κἀνείς δὲν ἠξέυρει ποῦ εἶναι θαμένος. Γιατὶ δὲν ἐπρόφθασε νὰ χαιρετίσῃ ἐλεύθερην τὴν πατρίδα· εἰς μίαν ἀπὸ τὰς τελευταίας μάχας ἔπεσεν μαχόμενος, ἀλλ' ἔπεσε χαμογελῶν, διότι εἶδε νὰ πέρῃ ὁ ψυχογυῖός του τὸ τουφέκι μισογεμᾶτο ἀπὸ τὰ χεῖρά του, τὴν ὥρα τοῦ ἔφηνε ἀπὸ τὰ πλατεῖά του στήθῃ ἡ ὕστατη πνοή. Καὶ ἀπὸ τότε τὸ τουφέκι μένει τὸ μόνο—μὰ χρειάζεται καὶ ἄλλο;—κειμήλιο τῆς οἰκογενείας—σύμβολον τιμῆς καὶ δόξης.

Ὡ, ἐὰν εἶχε λαλιὰ τὸ τουφέκι αὐτό, τί δὲν

θὰ διηγείτο!· Πόσους ἡρωϊσμούς, πόιαν ἀνταπέρησιν, πόιους θριάμβους, πόιες καταστροφάς! Θὰ ἠδύνατο αὐτὸ καὶ μόνον δόλοκληρον τὴν γειάν μας νὰ ἡλεκτρίσῃ, νὰ τὴν ζωντανέψῃ. Ἀλλὰ εἶναι ἄλαλον, ἄψυχον, ὅπως εἶναι ἄψυχα καὶ τὰ σώματα ἐκεῖνα ποῦ μὲν φορὰ ἦσαν Ὀλυμποι.

Ὁ ἔγγονος Ζήρας, εἶνε ἓνα παιδί ἐργατικό, καλοκαμωμένο, μὲ μιὰ καρδιά διαμαντένια.

Διασώζει ἐν τούτοις εἰς τὰ στήθῃ σπέρματα ἡρωϊσμοῦ, φλόγα φιλοπατρίας αἱ πατρικαὶ παραδόσεις δὲν ἀπέθανον ἐντὸς του· ζῶσιν ἀκοίμητοι, ἀναμένονσαι τὴν σιγμὴν τῆς ἐκρήξεως. Καὶ ὅσῳ ἀντικρύζει τὸ τουφέκι, μισογεμᾶτο ἀπὸ τῇ δοξασμένη ἐκείνῃ ἐποχῇ ἀκόμη, ὥσάν νὰ δεικνύῃ οὐ δὲν ἐτελείωσε τὸ ἔργον, καὶ ὅσῳ τὸ βλέπει ἄδραν ἐκεῖ ὕψηλά, ὅμοιον μὲ τοὺς σταν-ροὺς τοῦ νεκροταφείου, αὐτὸ ποῦ ἀπὸ βοννὸ σὲ βοννὸ ἀπὸ λαγκάδι σὲ λαγκάδι εὐηγγελίζετο τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Γένους, τόσῳ θλίβεται καὶ σιγὰ φεύγει ἀπὸ τὴν κάμαραν ντροπιασμένος.

Εἶνε τρία χρόνια παντρεμμένος· παιδιὰ δὲν ἔκαμεν, ἀλλὰ ἡ γυναῖκα του εἶναι ἡ ὁμορφότερη τοῦ χωριοῦ· μίαν ἀνγὴ ἰδωθήκανε στὴ βρύσι μὲ μιὰ παράξενη ματιά, ἓνα βράδυ ἀρπαχθήκανε κρυφὰ, καὶ ἀπὸ τότε περὶ κἀνείς δὲν τοὺς ἐχώρισε.

Αὐτὴ εἶνε ἡ ἱστορία του· ἀπλῇ, ὁμορφῇ, ἡρεμῇ.

Ἀλλὰ τὸ σκουλῆκι σιὰ ρόδα συνήθως ἔρπει, ἀναδεύεται. Τὸ εὐχαριστεῖ ἡ μυρωδιά τῆς γαλήνης. Καὶ τὸ σκουλῆκι αὐτὸ τῆς αἰμίας ἐπὶ ἀνθρωπίνην μορφὴν βραδέως ἀνεπτύχθη δίπλα εἰς τὸ τιμημένο σπῆτι τοῦ Ζήρα. Ἐνα δειλινὸ ἐπέτρεψε μὲ τὰ ἐργαλεῖα ἐπ' ὧμον ἀπὸ τὸ χωράφι. Εἶχε τελειώσῃ ἐνωρὶς ἐξαιρετικῶς ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα καὶ ἐπέστρεψε, τραγοιδῶντας ἓνα τραγοῦδι τοῦ περασμένου καιροῦ· ἀφοῦ ἡ μοῖρα του τὸν ἠμπόδιζε νὰ δημιουργήσῃ καὶ αὐτὸς ἱστορίαν, εὗρισκε κάποιαν ἀνακούρσιον νὰ ὑμνῇ τοῦλάχιστον τὴν παλαιὰν δόξαν. Ἀλλὰ τί κεραινὸς ἀνέμενε τὴν ἐπάνοδόν του; ἡ ἀγαπημένη τοῖ γυναικοῦλα στὴν ἀγκαλιὰ ἐνὸς χωροφύλακα! Ἄ, ἦτο ἀδύνατο νὰ τὸ πιστέψῃ. Ἐκεῖνο τὸ μαργαριτάρι μέσα στὴ λάσπη τῆς αἰμίας; Ἡ γυναικά του! Ἄ ὅχι, τὰ μάτια του αὐτὰ ἤθελαν

βγάλοιο, ποῦ τὸν ἀπατοῦσαν τόσον πολλὸν, ὥστε νὰ θαρρῇ διὰ βλέπει τὴν πραγματικότητα. Ἄλλ' ἡ ἀπάτη διελύετο βαθμὴδὸν ἐκρύφθη πίσω ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ εἶδε ἐξελισσόμενον τὸ θέαμα τῆς ἀπιστίας, εἶδε νὰ φιλοῦνται δίπλα εἰς τὴν συζυγικὴν πασιάδα. Ἐνας ἀφρὸς λύσεως ἀνῆλθε μέχρι τῶν χειλέων του. Ἐπρινγε τὰ στήθη του ἡ ἐκδίκησης, περιέσφιγγε τὸν λαιμὸν του μὴ ἀναρθρὸς κραυγὴ τρόμου, τὰ μάτια του ἐξηγριωμένα, ξεπειτοῦσαν φλόγες ἀγανακτίσεως. Τοὺς εἶχεν ἐκεῖ, ἐνώπιόν του, τοὺς ἀθλίους πλέκοντας τὰ δίκτυα τῆς αἰμίας του. Ἀιμίας διπλῆς: συζυγικῆς καὶ πατρικῆς. Ὁρμῇ εἰς τὴν διπλανὴν κάμαραν, καὶ διὰ πρῶτην φορὰν εἰς τὴν ζωὴν του, ξεκρεμᾷ ἀπὰ τὸν τοῖχον τὸ τουφέκι, τὸ τουρκοφάγον τουφέκι.

Τρίξει πένθιμα τὸ γέρικο τουφέκι. σὰν νὰ ἡσθάνθη κάποιον πόνον διότι τὸ ἀπέσπων τόσον ἀποτόμως, τόσον ἀσεβῶς ἀπὸ τὸ ἀναπαυτήριόν του λὲς καὶ βογγοῦσε. Καὶ ὁ ἀπαιτηθεὶς σύζυγος νομίζει διὰ ἀκούει τὸ βογγητὸ τοῦ τουφεκοῦ· ἀλλὰ ἐκλαμβάνει τὸν γογγυσμὸν ὡς παρόρμησιν μᾶλλον πρὸς ἐκδίκησιν καὶ τρέχει. Ἐξάλλος εἰς τὸν συζυγικὸν κοιτῶνα, ὅστις εἶχε μεταβληθῇ εἰς ἐρωτικὴν φωλεὰν καὶ προτείνει τὸ ὄπλον διὰ νὰ σκοπεύσῃ, νὰ ἐξοντώσῃ τοὺς ἐγκληματίας. Ἀλλὰ τὸν σκοτισμένον, τὸν παραπαλόντα νοῦν τοῦ φωτίζει αἴφνης μία ἀκτίς. Ἐσκέφθη διὰ αὐτὸ ποῦ θὰ ἔκαμνε ἥτο ἱεροσυλία. Τὸ τίμιον ἐκεῖνο ὄπλον, ἥτο ὄπλον ἱερᾶς ἐλευθερίας· δὲν ἤρμοζε νὰ γίνῃ ὄπλον ἐκδικήσεως μιᾶς ταπεινῆς ὁρμῆς, νὰ τὸ ἐβάπτιζε εἰς τὸ αἷμα μοιχαλίδος, ἃ ὄχι, ποτέ· θὰ ἥτο στίγμα· καλλιτεχνὰ νὰ τὸ συνέτριβε. Θὰ ἥτο αἰμία, χειροτέρα ἐκείνης ποῦ ἐξετυλίσσετο πρὸ τῶν ὀμμάτων του, ἐὰν τὸ ὄπλον ἐπάνω εἰς τὸ ὅποιον ξεψύχησε ὁ γέρω-καπετανίος ἐθίγῃ τὰς ἀτίμους ἐκείνας σάρκας. Τὸ τουφέκι αὐτό, τὸ γέρικο, τὸ ξεβαμμένο, τὸ σιωπηλὸ, εἶχεν ἐκτελέσῃ τὸν προορισμὸν του. Ἦτο ἀνάμνησις καὶ τίποτε περισσότερον.

Ὅλαι αὐταὶ αἱ σκέψεις ἀσιρραπιαῖως διῆλθον ἀπὸ τὸν νοῦν του. Καὶ ἐνῶ οἱ ἔνοχοι ἐτρέποντο εἰς ἐπαίσχυντον φυγὴν, αὐτὸς τοὺς ἐξύρισε τὰ νῶτα, συντριμμένον, μὲ τὸ τουφέκι εἰς τὰ χέρια—τὴν μόνην τιμὴν, ποῦ τοῦ ἀπέμενε—. Τὸ ἐκρέμασε στὸ σκοτεινισμένον καρφί του, καὶ ὥσάν νὰ ἦτο ἐμπροσθεν εἰκονοστασίον, ἔπρεπε στὰ γόνατα, ἔγρυε βαρὺ τὸ κεφάλι σὺς παλάμας του καὶ ἔκλαψε, ἔκλαψε μὲ δάκρυα βγαλμένα ἀπὸ τὴν καρδιά, τὴν ἀπειρὴν δυστυχία του. Καὶ ἔκλαιε, ἐνῶ μέσα στὸ νοῦν του ἐπερνοῦσε λειψανωμένη μία γιγαντιαία σκιά ἐγγνωμονοῦσα, ἡ σκιά τοῦ πάππου του

Δ Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΙΤΑΛΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

ΠΑΥΛΟΣ ΦΡΟΝΤΙΝΗΣ
~~~~~

Εἰς τὴ Σκάλα τοῦ Μιλάνου πρόκειται νὰ δοθῇ ἓνα νέο μελόδραμα, Elsie. Ὁ συνθέτης του, δὲν εἶνε τόσο γνωστὸς στὴν Ἑλλάδα, ὅσο ὁ Μασκάνης, ὁ Λεονκαβάλλος καὶ ὁ Πουτσίνης, ἀλλ' ἂν ἐξετάσουμε βα-

θύτερα θὰ ἰδοῦμε ὅτι ὁ μουσικὸς, στὸν ὁποῖο ὁ Bieordi ἔχει ἀναθέσει αὐτὸ τὸ μελόδραμα εἶνε πλέον γνήσιος καὶ πλέον ἀληθινὸς ἀπὸ τοὺς μουσικοὺς ποῦ ἀναφέρουμε.

Ὁ Bieordi, ὁ ὁποῖος ἀναλαμβάνει αὐτὸ τὸ μελόδραμα, γνωρίζει τὴ μεγάλην ἀξία τοῦ Φροντίνου, ὅπως εἶχε ὑποστηρίξει τὴ μεγαλοφυΐα τοῦ Βέρδου ὁ μακαρίτης πατέρας του. Δὲ λείπουν ἀπὸ τὴν Ἰταλία οἱ μεγαλοφυΐες, καθὼς δὲ λείπουν οἱ ἐκδόται οἱ ὁποῖοι ἀναλαμβάνουν τὰ ἔργα ἐκεῖνα, μαζὺ μὲ τὰ ὁποῖα τρέχουν κι' αὐτοὶ στὴν ἀθανασία.

Καὶ ποῖος δὲν εὐγνωμονεῖ τὸ γέροντα Bieordi γιὰ τὴν ὑπηρεσίαν, τὴν ὁποία ἐπρόσφερε σ' ὁλόκληρον τὴν ὑψηλὴν μὲ τὴν ἐνθάρρυνσιν ποῦ ἔδωσε στὸ Βέρδου; Καὶ ποῖος δὲν συγκινεῖται ὅταν σκεφθῇ ὅτι ὁ μεγαλοφυὴς μουσικὸς δὲν ἠθέλησε ποτὲ ν' ἀφήσῃ τὸν ἐκδότην ἐκεῖνο, στὸν ὁποῖο ἔχρεωστοῦσε τὴν αὐγὴ τῆς δόξης του, τὴν ἀφεισγία τοῦ μεγαλείου του;

Ὁ υἱὸς αὐτοῦ τοῦ ἐκδότη, ὁ Γιούλιος Ρικὸρδου εἶνε ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἀναλαμβάνει αὐτὸ τὸ μελόδραμα. Δὲν εἶνε μόνον ἐκδότης ὁ Ricordi, εἶνε καὶ μέγας πατριώτης, ὁ ὁποῖος ἀγαπᾷ τὴ μουσικὴ τῆς μεγάλης ἰταλικῆς πατρίδος, θέλει σ' αὐτὴ ν' ἀκούῃ τοὺς ἰταλικούς ἤχους, θέλει νὰ ἐνθαρρύνῃ τὰ τέκνα ἐκεῖνα τῆς Ἰταλίας στὰ ὁποῖα ἔχουν μεταδοθῇ τὰ ἄτομα τῶν προγόνων, ὁ μέγας ἰταλικὸς ἀταβισμὸς, οἱ φθόγγοι τῶν μεγάλων διδασκάλων, οἱ ὁποῖοι γενναιοδωρὰ ἐσκόρπισαν στὴν Εὐρώπῃ ποταμούς ἀπὸ μελωδία καὶ τὰς δυσαρμονίας ἐκεῖνες, ἡ ὁποῖες στὴν Ἰταλία ἔχουν ἀντιπροσώπευσι τὸ ὄραϊο, στὴ Γερμανία τὴ φιλοσοφικὴ σκέψιν καὶ στὴ Γαλλία τὸ πνεῦμα καὶ τὴ χάρι τοῦ λαοῦ ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἐγείνει δῆμιος γιὰ νὰ γένῃ δημιουργὸς τῆς ἐλευθερίας ὅλου τοῦ κόσμου.

Ὁ Bieordi εἶδε ὅτι ἡ ἀλυσθὸς, ἡ ὁποία ἐνώνει τὴν ἰταλικὴν ἰδέαν, μὲ τὴ μουσικὴ αὐτῶν τῶν τελευταίων διακόπτεται καὶ ἐσκέφθη νὰ σταματήσῃ αὐτὴ τὴν ὁρμὴν καὶ νὰ ἀντιτάξῃ σ' αὐτὴ τὸ ἰταλικὸ πνεῦμα, τὴν ἰταλικὴν ἐξέλιξιν, ἡ ὁποία σήμερα παρουσιάζεται στὸ Φροντίνου μ' ὅλην τὴν ζωὴν τῆς μουσικῆς ἐκείνης, ἡ ὁποία ὑπῆρξε ἡ βασίλισσα ὅλου τοῦ κόσμου.

Τὰ νόθα τέκνα ἐνδὸς ἐκφύλου αἰῶνος ἄς παρα-